

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

ERAF projekts "Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās" Nr. 1.1.1.5.¹

Kopsavilkums

12.02.2020, Rīgā

CERN Latvijas grupas sanākumi vada Augstas enerģijas daļiņu fizikas un paātrinātāju tehnoloģiju centra vietniece Aija Rūse.

Tikšanās dienas kārtība, dalībnieku saraksts un izmantotie vizuālie materiāli ir pieejami tiešsaistē:

<https://indico.cern.ch/event/879680/>

1. CERN Latvijas grupas otro tikšanos atklāja Augstas enerģijas daļiņu fizikas un paātrinātāju tehnoloģiju centra direktors Toms Torims (attālināti), informējot par Latvijas iestāšanās CERN īstenošanas statusu. Paredzēts, ka 24.02. LR Ārlietu ministrs iesniegs Latvijas pieteikumu CERN. Tādējādi, CERN marta padomē tiks izskatīta Latvijas iestāšanās CERN asociētās valsts statusā un 2021. gadā Latvija varētu kļūt par asociēto dalībvalsti.
2. Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un humanitāro jautājumu departamenta direktore Ilze Rūse uzsver Ārlietu ministrijas atbalstu iestāšanās procesa laikā – strādājot ar esošajām dalībvalstīm, lobējot pozitīva lēmuma pieņemšanu par Latviju CERN. Tā kā Igaunija marta CERN padomē tiek virzīta uz pilntiesīgas dalībvalsts statusu, Latvijas un Igaunijas savstarpēja koordinācija ir ļoti svarīga. Tas tiek veikts CERN Baltijas grupas ietvaros.
3. Toms Torims informē, ka no š.g. janvāra CERN CMS eksperimentā pilntiesīgi piedalās četri Latvijas zinātnieki no RTU. RTU HPC centra vadītājs Dr. Lauris Cikovskis iepazīstina ar Latvijas dalību CMS Tier2 skaitļošanas centra pilotprojektā, kur īstenots federatīvs modelis uz Open Stack platformas, sadarbojoties RTU, LU, SIA Dati Group, Igaunijas Tier2 centram. Tiek plānots pilotprojektu pabeigt 2020. gada martā, līdz tam laikam plānots strādāt pie esošās HPC infrastruktūras pielāgošanas izmantošanai federācijas ietvaros, aprēķinu resursu pārvaldības mehānisma ieviešanas atbilstoši izvēlētajai arhitektūrai, kā arī sistēmas pilotvides izveides minimāli nepieciešamajam resursu apjomam, kas atbilstu CERN tehniskajām prasībām.
4. Prof. Maija Radziņa iepazīstina ar Latvijas konsorcijs (RTU, LU, Nukleārās Medicīnas centrs), iespējamo dalību CERN-MEDICIS projektā 20.02. MEDICIS valdes sanāsmē CERN tiks stiprināta sadarbība ar CERN nukleārās medicīnas jomā - zinātniskās izpētes, medicīnas fizikas, preparātu attīrīšanas virzienos.

¹Latvijas zinātnisko institūciju un komersantu sadarbības iespēju ar CERN apzināšana un izvērtēšana – konsultācija Nr.2

5. Izglītības un zinātnes ministrijas vecākais eksperts Kaspars Karolis informē par Valsts pētījumu programmas īstenošanas statusu – ir piešķirts finansējums 900, 000 EUR apmērā uz trīs gadiem. Lai īstenotu programmu, izstrādājot projektu, programmas īstenošanai ir izveidota starptautiska Stratēģiskā padome LU vadībā, pirmā sēde notiks 14.02.2020. Stratēģiskās padomes vadītājs ir LU pārstāvis, vietnieks – RTU pārstāvis, biedri ir starptautisku zinātnisko institūciju un augstskolu pārstāvji.
6. Fizikas un matemātikas fakultātes profesors un Eksperimentālās fizikas katedras vadītājs Mārcis Auziņš iepazīstina ar Augstu daļiņu fizikas un paātrinātāju tehnoloģiju studiju programmas izstrādes un ieviešanas gaitu augstu daļiņu fizikā un paātrinātāju tehnoloģijās. Studiju programmas struktūra ir izstrādāta, RTU drīzumā darbu sāks studiju programmas koordinators. Studiju programmai ir CERN atbalsts un doktorantiem būs iespējas promocijas darbu izstrādāt CERN. Iespējama arī Ventspils augstskolas iesaiste astrofizikas komponentē programmas ietvaros.
7. SIA Primekss mārketinga vadītājs Andis Sproģis dalās pieredzē par uzņēmuma veiksmīgo sadarbību ar CERN materiālzinātnē. Projektam, kurš tika īstenots CMS eksperimenta ietvaros par esošās betona grīdas problēmu izpēti, 2019. gada nogalē tika pabeigts gala ziņojums. Otra sadarbība materiālizpētes R&D projektā ir detalizācijas stadijā, kurā uzņēmums, kopā ar RTU, LU zinātniekiem pēta jauna veida betona radīšanu, kas būtu rezistents pret radiāciju un gāzes noplūdēm.
8. SIA Dati Group IT risinājumu arhitekts Jānis Irbe prezentē uzņēmuma sadarbību ar CERN: 1) CMS Tier2 atzara Latvijā izveide - pilotprojekts tiek realizēts veiksmīgi, taču, lai turpinātu attīstību, nepieciešams gan papildu finansējums, gan jaudīgi tehniski risinājumi, kas atbilstu Tier 2 prasībām. 2) Iesāktas sarunas par Tier 3 atzaru izveidi Latvijas skolās, izmantojot CERN un skolās esošos nolietotos serverus. 3) Uzņēmums no š.g. janvāra ir iesaistījies divus gadus ilgā ERAF projektā “Resurstaupīgu skaitļošanas uzdevumu optimizācijas risinājumi”, sadarbībā ar Ventspils augstskolu.
9. Nākamā CERN Latvijas darba grupas tikšanās notiks š.g. 20. maijā CERN, Ženēvā². Tikšanās, dienas kārtība tiks veidota, ņemot vērā katras mērķa grupas pārstāvju intereses.

² Ņemot vērā Covid-19 vīrusa radītos ierobežojumus, tikšanās notiks virtuāli